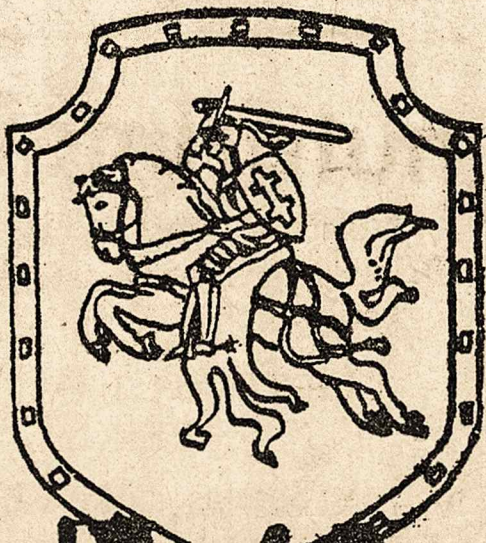

**MŪSŲ
LIETUVA**

Lietuvos
nacionalinė
M. Mažvydo
biblioteka

MIRĖ

NR. 31 (1566) – SEMANÁRIO – 1978 M. RUGPJŪTIS – AGŪSTO 10 D. – 5,00 kr.
Rua Juatindiba, 20 (28) Caixa Postal 4421 – 01000 São Paulo, SP. Tel. 273-0338

POPIEŽIUS

Popiežius Povilas VI plauna vargšų kojas Didžiojo ketvirtadienio apeigose, Šv. Petro bazilikoje.

A.A. POP. PAULIUI!

Bendruomenės seimo nutarimai

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės V-sis seimas, susirinkęs 1978 m. birželio 30 — liepos 4 dienomis Pasaulio Lietuvių Dienų metu Toronte, Kanadoje, "Royal York" viešbutyje, dalyvaujant laisvojo pasaulio lietuvių atstovams iš Argentinos, Australijos, Brazilijos, Didžiosios Britanijos, Jungtinių Amerikos Valstybių, Kanados, Kolumbijos, Prancūzijos, Šveicarijos, Urugvajaus, Venecuelos. Vakarų Vokietijos ir Naujosios Zelandijos. — pareiškia savo nusistatymą šiais klausimais.

ZODIS LIETUVIAMS TĖVYNĖJE IR SVETUR

Lietuvos pavergimas ir lietuvių tautos žmonių persekiojimas yra genocidinio pobūdžio. Tai vykdoma dviem būdais: fizinio naikinimo ir pastangomis palaužti žmonių dvasinį atsparumą.

Bet tauta pavergtoje Lietuvoje smurto nepabūgo ir savo dvasia sustiprėjo. Tai rodo daugybė prasmingų ženklų, kad savo drąsioje kovoje už žmogaus teises ji remiasi didžiosiomis žmogaus dvasios vertybėmis. Susilaukiame drąsių ir ryžtingų moterų bei vyrų, kaip Nijolė Sadūnaitė, Balys Gajauskas, Viktoras Petkus, Petras Paulaitis ir kiti, nepabūgstančių asmeninės kančios kovoje už lietuvių tautos ir savo sąžinės laisvę.

Lietuviškumo ir krikščioniškumo jungtis, taip išryškėjusi mūsų tautos rezistentų veikloje yra aiški pastanga ir kryptis stiprinti lietuvių tautos dvasinį bei moralinį atsparumą.

Dviejų galybių, komunistinio ir laisvojo pasaulio, politiniame žaidime ryškėja stambaus masto idėjinė krizė. Komunistinis partneris savo idėjinį skurdą ir pralaimėjimą dangsto besaikiu ginklavimusi bei smurtu prieš kovotojus už žmogaus teises.

Bet ir laisvajame pasaulyje vis dar reiškiasi spekuliacijos žmogaus teisėmis, jieškant lengvų sprendimų, stokoiant valios garantuoti visiems žmonėms laisvę ir ginti skriaudžiamųjų teises. Tokiomis aplinkybėmis sugebėjimas vertinti pavojų, pakilti iš kasdieninių darbų ir rūpesčių bei daryti sprendimus, kurie atitiktų laiko reikalavimus ir sudarytų tvirtą pagrindą lietuvių tautos šviesesnės ateities tikrovei, yra mūsų, ši seimą suvažiavusiųjų, šventoji pareiga.

Lietuvių tauta šios pasaulinės krizės metu pasisako už dvasinių vertybių pirmumą prieš medžiagines, už pilnutinės žmogiškosios asmenybės laisvą reikimąsi ir smerkia prievartinį žmogaus teisių slopinimą.

V-sis Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimas kviečia:

1. pasitikėti savo jėgomis bei solidarumu ir laikyti glaudų ryšį tarp pavengtųjų ir laisvųjų lietuvių;

2. kurti ir išlaikyti sąmoningas tvirtos moralės lietuviškąsias šeimas visame pasaulyje, siekiant gausaus prieauglio ir jį auklėjant lietuviškoje bei krikščioniškoje dvasioje;

3. skatinti jaunuomenę atkakliai siekti mokslo, giliau pažinti bei vartoti lietuvių kalbą ir dalyvauti lietuvių kultūros ugdyme;

4. atgaivinti vyskupo Motiejaus Valančiaus tautos blaivybės idėją ir vieningai priešintis okupanto pastangoms žaloti tautą alkoholizmu;

5. laisvajame pasaulyje moraliai ir materialiai remti mūsų laisvinimo veiksmų darbus ir visomis jėgomis ginti okupanto persekiojamuosius disidentus ir rezistentus;

6. įtaigauti laisvojo pasaulio viešąją opinią įžvelgti komunistų kėslus, savo veiksmų neremti iliuzijomis ir efektyviai ginti skriaudžiamųjų teises.

Mūsų pastangas ir darbus te lydi:

išmintis, kuri tepaverčia mūsų siekimus taikliais sprendimais,

teisingumas, kurio pagrindu kurtume šviesesnę socialinę santvarką, **dvasinė ištvermė ir savitvarda**, kurios būtinos mūsų teisingame kelyje į laisvę.

Tepadeda Dievas mūsų bendruomenei stiprėti ir dirbti, kad mūsų brandi, augštos dvasinės

kultūros lietuvių tauta laimėtų laisvę ir Lietuva atgautų nepriklausomybę.

LIETUVOS LAISVINIMO VEIKLA

1. Seimas siūlo VLIKui vėl šaukti periodines veiksmų konferencijas darbams aptarti, derinti ir remti.

2. Seimas pritaria White Plains 1974 m. konferencijos nutarimams ir įpareigoja Lietuvių Bendruomenę vykdyti joje sutartus darbus kartu su tais veiksniais, kurie sutiks bendradarbiauti.

3. Seimas siūlo PLB valdybai ir kraštų Bendruomenėms sekti ir atitaisyti svetimųjų informacijos apie Lietuvą klaidas, sudarant tam reikalui specialius organus.

4. Seimas siūlo Lietuvių Bendruomenei kartu su kitais veiksniais sudaryti dvi nuolatines bendras komisijas:

a. Lietuvos sienų ir santykių su kaimynais,

b. Parengties.

5. Seimas, kreipdamas dėmesį į žydų ir lietuvių dialogą, ryšium su Antrojo pasaulinio karo įvykiais, skatina visuomenę laikytis jame didžiausio objektyvumo, išjungti iš diskusijų jausmus ir pavienių asmenų nusikaltelių veiksmus vengti priskirti tiek lietuvių, tiek žydų tautoms. Taip pat seimas siūlo PLB valdybai rūpintis dokumentinės medžiagos kaupimu ir paruošti žydų-lietuvių santykių istoriją.

6. Bendradarbiaujant su kitais veiksniais, siekti, kad Vilniaus arkivyskupija Šventojo

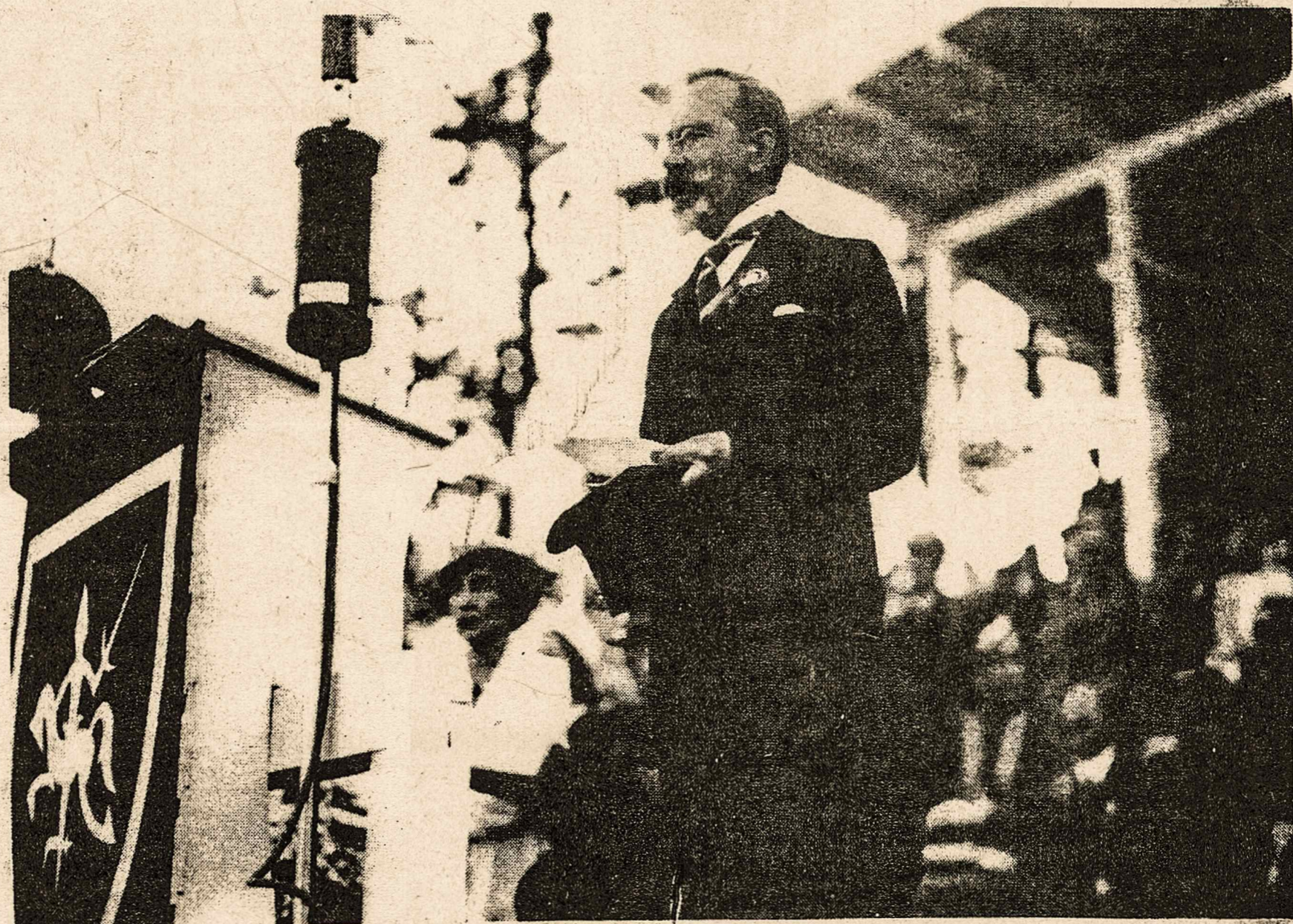
Sosto būtų prijungta prie Lietuvos bažnytinės provincijos. Taipgi prašyti, kad Karaliaučiaus sritis būtų išimta iš Lenkijos bažnytinės provincijos ir priskirta Lietuvos bažnytinei provincijai.

7. Seimas ragina Lietuvių Bendruomenę kelti pasaulio viešumon Vilniaus Šv. Kazimiero bažnyčios ir katedros gražinimą kulto reikalams. Ateistinis muzėjus bažnyčioje ir katedros naudojimas ne kulto reikalams užgauna tikinčiųjų lietuvių jausmus ir niekina visos lietuvių tautos praeitį.

8. Seimas prašo visų kraštų Bendruomenes atkreipti savo kraštų vyriausybių ir visuomenės dėmesį į 1980 m. Maskvoje būsimojus olimpinis žaidimus, skatinant juos boikotuoti, jei ir toliau Sovietų Sąjungoje bus vykdomi pagrindinių žmogaus teisių pažeidimai.

9. Seimas prašo PLB valdybą kreiptis į Šventąjį Sostą Lenkijos vyskupų konferencija Varšuvos ir Gniezno arkivyskupa kardinolą Wyszyński — Lenkijos primą ir Lomžos vyskupą kad lietuviams būtų užtikrintos pačios teisės melstis lietuvių kalba ir naudotis Seinų katedra, kaip ir lenkams, ir kad Katalikų Bažnyčia Lenkijoje Seinų-Punsko krašto lietuvių laikytų lygiateisiais Bažnyčios sūnumis bei dukterimis. Raginti išeivijos lietuvių veiksmus, organizacijas ir visuomenę aktyviai prisidėti prie Seinų-Punsko lietuvių kovos už savo teises.

10. Seimas skatina PLB valdybą sudaryti Pasaulio Lietuvių Bendruomenės visuomeninių reikalų komisiją politiniams reikalams.

Nepriklausomos Lietuvos prezidentas Antanas Smetona atidaro pirmąją tautinę Lietuvos sporto olimpiadą 1938 metais Kaune. Dalis šios olimpiados sportininkų dalyvaavo PLS Žaidynėse Toronte

Bendruomenės seimo nutarimai

Tesinys

11. Seimas skatina siekti, kad Nobelio taikos premija būtų skiriama sovietinio režimo disidentams, ju tarpe ir lietuvių rezistentų grupei Helsinkio nutarimams sekti.

12. Seimas ragina laisvinimo veiksmus plėsti politinių kalinių gelbėjimo akcija.

13. Seimas didžiai vertina "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos" bei kitos pagrindinio pavidos leidimą ir prašo visų kraštų Lietuvių Bendruomenės visais galimais būdais šias pastangas remti.

KULTŪRINIAI LIETUVIŲ REIKALAI

1. Seimas pritaria IV-sios PLB valdybos kultūriniais ryšiams su kitais kraštais ir ragina naująją PLB valdybą juos tęsti, taip pat išplečiant į Europą ir Australiją. Stengtis, kad repertuarai visų pirma būtų lietuviški.

2. Seimas ragina visus lietuvius ir visų kraštų Bendruomenių vadovybes remti jaunimo kongresus, prašo į mokslo ir kūrybos simpoziumus kviešti mokslininkus ir iš kitų kraštų, siūlo paskirų kraštų Bendruomenių vadovybėms organizuoti keliones į kitus kraštus, pavyzdžiui į Australiją, Europą, Pietų Ameriką ir kitur, siekiant palaikyti glaudesnius savitarpio ryšius.

3. Seimas ragina visų kraš-

tu Bendruomenės ruošti daugiau vadovų chorams, tautinių šokių bei teatro grupėms ir kitiems meniniams vienetams.

4. Seimas siūlo PLB valdybai steigti komisiją, kurios tikslas būtų aprūpinti prieinamomis kainomis visų kraštų lietuvius knygomis, plokštelėmis, laikraščiais ir kitais leidiniais.

5. Seimas ragina PLB valdybą sudaryti sąlygas kuriame nors Šiaurės Amerikos universitete pastoviai lituanistikos katedrai.

6. Seimas siūlo PLB valdybai peržiūrėti išeivijos lietuvių kultūros politiką, skiriant daugiau dėmesio toms sritims, kur susiduriama ypač su sovietinės ideologijos ir Maskvos politinių varžtų iškraipymais.

7. Seimas prašo visų kraštų Lietuvių Bendruomenės ir visos lietuvių organizacijas švęsti karaliaus Mindaugo vainikavimą drauge su Vasario 16-sios švente.

LIETUVIŠKASIS AUKLĖJIMAS IR ŠVIETIMAS

1. Tautinio savitumo išlaikymas yra vienas iš pagrindinių Lietuvių Bendruomenės uždavinių, todėl seimas skatina Lietuvių Bendruomenę:

a. padėti tėvams ir parapijoms steigti bei išlaikyti lituanistines mokyklas;

b. rengti, tobulinti ir leisti lituanistines mokslo priemones mokykloms ir šeimoms;

c. skatinti glaudesnę tėvų, mo-

kytojų ir Lietuvių Bendruomenės bendradarbiavimą;

d. mokslo metų pradžioje skatinti šeimas leisti savo vaikus į lituanistines mokyklas, aplankant jas asmeniškai.

2. Kalba yra pagrindinė sąlyga tautiniam savitumui išlaikyti, o šeima — pirmoji ir pagrindinė sąlyga kalbai išmokti. Seimas primena visiems tėvams lietuviams jų didelę atsakomybę už savo vaikų lietuvišką auklėjimą ir pabrėžia ypatingą svarbą.

a. kalbėti šeimose lietuviškai;

b. pramokyti vaikus lietuviškai skaityti ir rašyti, prieš leidžiant juos į vaikų darželius bei mokyklas;

c. leisti juos į lituanistines mokyklas.

3. Kadangi lituanistinių mokyklų mokytojų trūkumas didėja, seimas skatina:

a. Lietuvių Bendruomenę — organizuoti ir remti mokytojų kursus paskiruose kraštuose;

b. Pedagoginį Lituanistikos Institutą — savo mokslą plėsti vasaros semestrais;

c. Organizuoti suaugusiųjų švietimą, kreipiant dėmesį į lietuviškai nekalbančius suaugusius ir vaikus.

4. Seimas ragina visus laisvojo pasaulio lietuvius remti vienintelę išeivijoje Vasario 16 gimnaziją Vokietijoje.

5. Lietuvių Bendruomenę ir Lietuvių Fondus remti visų kraštų lietuvišką švietimą.

6. Seimas skatina Lietuvių Bendruomenę minėti tautai reikšmingą Vilniaus universiteto 400 metų sukaktį.

7. Seimas skatina Lietuvių Bendruomenę ir PL Jaunimo Sąjungą derinti savo švietimo pastangas.

JAUNIMO REIKALAI

1. Seimas ragina PLB valdybą visomis išgalėmis remti IV-tą Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresą, kuris įvyks 1979 m. Europoje.

Kongresui lėšos telkiamos bendrai PLB valdybos ir PLJ Sąjungos.

2. Seimas siūlo PLB valdybai sudaryti PLB konstitucijai keisti komisiją reikalingiems papildymams pateikti.

3. Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos prašomas, seimas pritaria, kad PLB garbės teismo ir kontrolės komisijos kompetencijos būtų išplėtos ir Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungai.

4. Seimas pritaria PL Jaunimo Sąjungos pastangoms, kad 1980 m. Maskvoje įvyksiančioje

olimpiadoje okupuotos Lietuvos lietuviai sportininkai būtų vadinami lietuviais ir kad jų pavardės būtų tariamos lietuviškai.

5. Seimas nutaria, kad PLB valdyba, nustatydamas atstovų skaičių kraštams, rekomenduotų kraštų Bendruomenėms ir savo Krašto atstovų tarpą įtraukti ir Krašto LJS Valdybos pirmininką arba jo atstovą pagal to Krašto rinkimų tvarką.

SPORTO REIKALAI

1. Seimas sveikina Šiaurės Amerikos Lietuvių Fizinio Auklėjimo ir Sporto Sąjungos ir Australijos Sporto Sąjungos ryžtą įsijungti į Pasaulio Lietuvių Bendruomenę ir tapti organine PLB dalimi.

2. Seimas nutaria, kad PLB valdyba kooptuotų vieną narį specialiai sporto reikalams ir rekomenduoja, kad kraštų ir apylinkių valdybos padarytų tai patį.

3. Seimas skatina sportuojančią jaunimą stiprinti visose sportinio veikimo srityse darbutumą ir pilniau įsijungti į bendrą kultūrinį ir tautinį išeivijos gyvenimą, o per sportą palaikyti ryšius ne vien tik tarp įvairių kartų, bet ir tarp atskirų kraštų lietuvių siekiant įgyvendinti sportinio solidarumo ir asmens auklėjimosi pradus, grindžiant tauriu lietuvišku elgesiu.

PLB VALDYBOS LĖŠOS

1. Kraštų Bendruomenių valdybos yra prašomos per savo padalinius ruošti Vasario 16 minėjimus, jų metu telkti lėšas Lietuvos laisvinimui bei lietuvių Bendruomenės išlaikymui pagal aukotojo valią ir bent trečdali šių lėšų skirti PLB valdybai.

2. Visos kraštų valdybos raginamos sumokėti PLB valdybai nemažiau kaip 15% tautinio solidarumo įnašų, kaip to reikalauja PLB konstitucijos 33 paragrafas.

3. Seimas prašo JAV ir Kanados Lietuvių Fondus skirti stambesnes sumas PLB valdybos švietimo ir kultūros darbams.

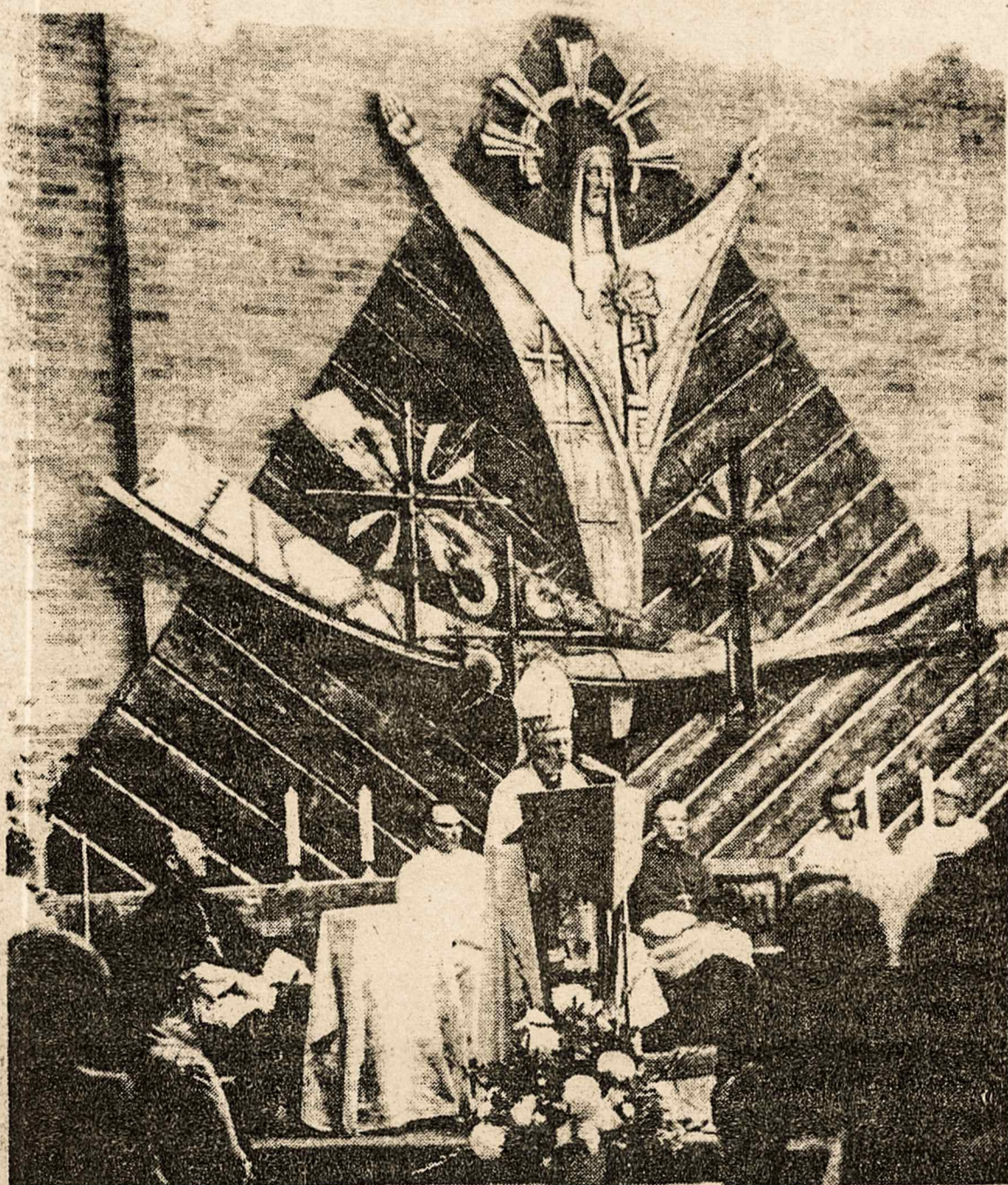
SPAUDA IR INFORMACIJA

Lietuviška spauda yra tautinės gyvybės apraška, ypač svarbi išeivijai.

1. Seimas, didžiai įvertindamas lietuviškos spaudos ir informacijos svarbą, su dėkingumu prisimena laikraščius ir radijo valandėles, remiančias bei palaikančias Lietuvių Bendruomenės pastangas.

2. Retėjant spaudos bendradarbių eilėms, seimas prašo Lietuvių Žurnalistų Sąjungą rūpintis spaudos, radijo ir televizijos bendradarbių ruošimu ir kviečia jaunimą tuo domėtis.

3. Seimas ypatingai vertin

Lietuvos Kankinių šventovės dedikacijos šventinimo iškilmėse š.m. birželio 11 d. dalyvavo trys vyskupai: vysk. T. B. FULTONAS, arkiv. A. PALMAS — pronuncijus Kanadai (kalba) ir vysk. V. BRIZGYS. Nuotr. G. Burzdžiaus

MIRĖ DAIL. JONAS RIMŠA

Los Angeles, Calif., gegužės 13, šeštadienį, 3 v.r. mirė dailininkas **Jonas Rimša**, pagarsėjęs savo Pietų Amerikos egzotinių kraštų vaizdavimu.

Buvo gimęs 1903 rugpiūčio 20 Svėdasuose. Gimnaziją lankė Kaune ir Charkove, kur lygia-grečiai lankė ir meno mokyklą.

BENDRUOMENES SEIMO NUTARIMAI

PLB valdybos leidžiamą bei visuomenės pasitikėjimą turintį "Pasaulio Lietuvių" ir ragina visų kraštų Bendruomenės prisidėti prie jo išlaikymo, teikiant finansinę paramą bei telkiant prenumeratorius, o PLB valdyba raginama, reikalui esant, dažninti jo leidimą.

4. Seimas dėkoja "Pasaulio Lietuvio" redaktoriui PLB valdybos pirmininkui Broniui Nainiui, administratoriui Stasiui Džiugui ir redakciniam bei administraciniam kolektyvui už "Pasaulio Lietuvio" gerinimą ir redagavimą.

SVEIKINIMAI IR PADEKOS

1. Seimas nuoširdžiai dėkoja IV-tajai Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybai, vadovaujamai Broniaus Nainio, už tikrai didžius penkerių metų darbus.

2. Seimas dėkoja visiems ji sveikinuosiems.

3. Seimas dėkoja kraštų valdyboms ir visiems kitiems pasaulio lietuvių darbuotojams už tautinių šokių bei dainų švenčių, jaunimo kongresų, mokslo ir kūrybos simpoziumų, teatrų festivalių bei kitų renginių organizavimą ir už dirbamą bendruomeninį darbą.

4. Seimas dėkoja visiems mokytojams, chorams ir jų vedėjams, tautinių šokių grupių vadovams ir šokėjams, vaidintojų trupėms, visų jaunimo organizacijų vadovams ir nariams, muzikos bei kanklių rateliams, spaudai, radijo valandėlėms, televizijai, menininkams, rašytojams ir kitiems lietuvių mokslo bei kultūros kūrėjams ir visų lietuviškų darbų rėmėjams.

5. Seimas sveikina gausią, šešiuose laisvuose kraštuose veikiančią Lietuvių Skautų Sąjungą 60-ties metų sukakties proga, jų surengtą VI-tąją Tautinę Stovyklą Australijoje ir būsimąją JAV-se.

6. Seimas sveikina JAV Lietuvių Bendruomenę, ryžtingai įsijungusią į Lietuvos laisvini-mo darbus, ir už sėkmingą lėšų telkimą tiems darbams remti.

7. Seimas dėkoja Australijos Lietuvių Bendruomenei už sėkmingas pastangas atšaukti Lietuvos pripažinimą Sovietų Sąjungai.

Į Lietuvą grįžo 1920. Tėvas Kaune atidarė siuvelyklą ir ėmė garsėti, kaip geriausias Kauno siuvelykas. Jis norėjo, kad ir sūnus įsitrauktų į jo amatą ir išplėstų jį. Sūnų 1924 išsiuntė mokytis į Vieną. Ten jis sąžiningai mokėsi siūti, bet laisvu laiku lavino-si dailės srityje. 1925 grįžo į

8. Seimas sveikina Pasaulio Lietuvių Bendruomenės garbės pirmininką Stasį Barzduką ir sunkiai sergantį pirmąjį PLB-nės pirmininką Joną Matulionį ir linki jiems sveikatos.

9. Seimas sveikina dailininką Adomą Varną jo 100 metų amžiaus sukakties proga.

10. Seimas dėkoja Juozui Kapočiui ir jo bendradarbiams už 36 tomų lietuviškos ir 6 tomų angliškos Lietuvių Enciklopedijos išleidimą.

11. Seimas dėkoja Pasaulio Lietuvių Dienų rengėjams, suruošusiems Pasaulio Lietuvių Sporto Žaidynes, V-ją Kanados ir JAV dainų šventę, šį V-įjį PLB seimą, o ypač Pasaulio Lietuvių Dienų komiteto pirm. Jonui R. Simanavičiui, Pasaulio Lietuvių Sporto Žaidynių komiteto pirm. Pranui Berneckui, V-sios Kanados ir JAV dainų šventės vadovui Vaclovui Verikaičiui ir V-įjam PLB seimui rengti komiteto pirm. dr. Juozui Sungailai.

12. Seimas dėkoja Kanados valdžios įstaigoms, lietuvių organizacijoms ir pavieniams asmenims, parėmusiems šiuos renginius.

13. Seimas yra ypač dėkingas V-jo Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimui rengti komitetui ir visiems torontiečiams, taip šiltai visus priėmusiems.

V-jo PLB seimo nutarimų komisija:

pirmininkas — Vytautas Kutkus, JAV; sekretorius — Jonas Urbonas, JAV; nariai: Valentina Bukauskaitė, Argentina; dr. Adolfas Damušis, JAV; Vladas Mažeika, Venecuela; dr. Bronius Nemickas, JAV; Vytautas Neverauskas, Australija; prel. Pijus Ragaižinskas, Brazilija; Algis Rugienius, JAV; Vytautas Škrinskas, Kanada; Kęstutis Slotkus, Kolumbija; Richardas Tenzegolskis, Vokietija.

Vytautas Kutkus
pirmininkas

Jonas Urbonas
sekretorius

Kauną su dailininku ir tėvui pareiškė, kad siuvelyku jis nebūsiąs, nes esąs gimęs būti dailininku.

Tėvas buvo nepatenkintas, laikė jį lengvabūdžiu, bet sūnus vis tiek atsisveikino su tėvu ir išvyko į Paryžių. Čia jis lankė muziejus, papildė savo meno žinias.

Paryžiuje jį paveikė dailininkas Gogenas, kuris, metęs viską, buvo išvykęs į Tahiti salą ir sukūręs savo geriausius paveikslus. Ir Rimša leidosi ieškoti laukinės gamtos. Išvyko Brazilijon, kur ketverius metus sunkiai dirbo fazendoje ir lentpiūvėje. 1929 persikėlė Argentinon. Sunkiai vertėsi, bet vis tiek įstojo į meno akademiją. Ten baigė tris kursus. Nepatenkintas dėstomu metodu, jis pasitraukė iš akademijos ir pasuko moderniojo meno kryptimi.

Parodos

Pirmą savo parodą surengė 1935 Buenos Aires, 1937 — La Plaze ir Buenos Aires, Argentinoje. Šią parodą globojo Lietuvos ministeris Aukštuolis. Paroda susilaukė palankaus spaudos įvertinimo. Tais pačiais metais pasiuntė savo darbus į Lietuvą, į jubiliejinę parodą. Šioje parodoje jis laimėjo premiją, ir vieną darbą įsigijo Čiurlionio galerija. 1950 didelę parodą suruošė Bolivijoje, 1951 — Argentinoje

ir Brazilijoje — Sao Paulo ir Rio de Janeiro. Šios parodos turėjo didelį pasisekimą.

Mokytojas

Bolivijos vyriausybė jį pakvietė užimti direktoriaus vietą meno akademijoje. Nuo 1944 iki 1951 jis surengė savo privačią dailės akademiją, kur sudarė sąlygas mokiniams studijuoti meną, rėmė juos net materialiai.

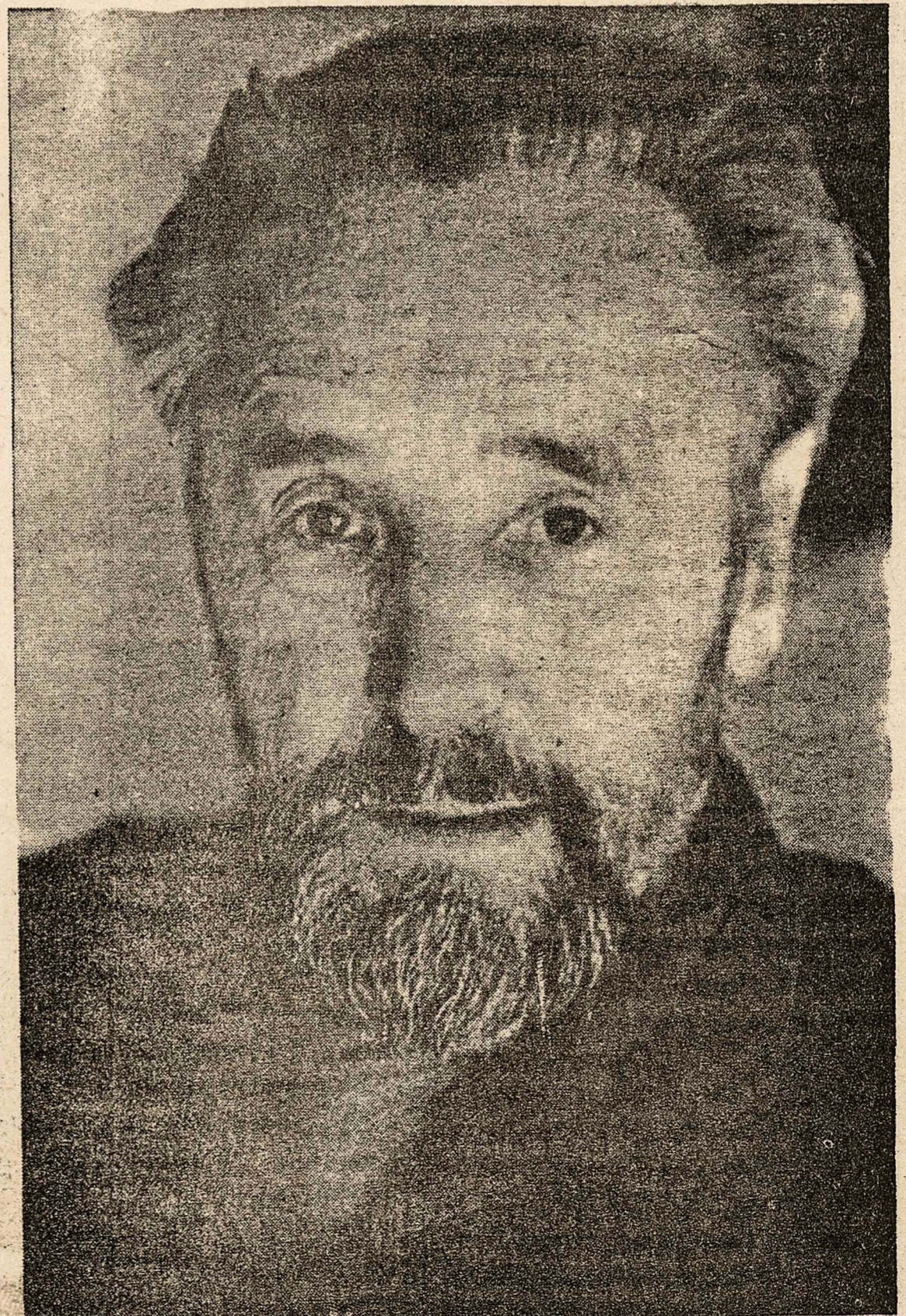
Keliautojas

Mėgo egzotinę gamtą, kalnų gyventojus ir juos nuolat lankė, buvo susižavėjęs Bolivijos senoviška inkų imperijos civilizacija. Brazilijos miškai, Peru ir Bolivijos vijokliai jį traukė. Keliaudamas pasiekė net salą Ramiajame vandenyne — Tahiti. Bet ten neprigijo.

Išsijudinęs keliauti, galų gale sustojo Šiaurės Amerikoje, Los Angeles. Ten išgyveno apie 15 metų.

Jo kūryba

Jis tapė gamtą ir žmones. Tie žmonės yra charakteringi Pietų Amerikos žmonės su savo egzotiškais drabužiais, įsigilinę šoki, į ritualines apeigas. Tapybos forma dekoratyvi, ekspresionistinė, spalvos ryškios ir kontrastingos. Tapė aliejumi ir labai daug darė akvarelių. (p.)

Žymusis dailininkas a.a. JONAS RIMŠA, miręs š.m. gegužės 13 d., 3 v.r., Los Angeles mieste.

Jaunystės Aidas

PASIKALBĖJIMAS SU LINU KOJELIU

Linus Kojelis, 22 m. jaunuolis, buvo Ateitininkų Federacijos atsiustas pravesti Brazilijos ateitininkų stovyklą "Lituanikos" stovyklavietėje. Linas studijavo istoriją ir ekonomiką Kalifornijos universitete (UCLA), ir tada tęsė savo studijas, įsigydamas magistro laipsnį Princetono U-tete tarptautiniuose moksluose. Linas yra ilgai dirbęs su lietuvišku jaunimu Amerikoje ir Kanadoje. Nuo mažens priklauso ateitininkams ir yra dalyvavęs jų suruošose stovyklose kaip stovyklautojas ir vadovas. Be to, jis aktyviai reiškiasi Amerikos Lietuvių Jaunimo Sąjungos veikloje, šiuo metu būdamas JAV LJS centro valdybos narys politiniams reikalams. Jis buvo Los Angeles išrinktas kaip vienas Amerikos atstovų į III-į PLJK-ą, tad dabar jau antrą kartą svečiuojasi São Paule.

ML – Kaip palygintumėt Brazilijos jaunimą su Amerikos jaunimu?

LINAS – Į šį klausimą galima atsakyti įvairiai. Pirmoj vietoj turėčiau pasakyti, kad savo nuoširdumu, entuziazmu ir lietuviška dvasia, Brazilijos jaunimas labai panašus į mūsų. Esu vadovavęs daugely stovyklų Amerikoje ir Kanadoje, ir žinau, kad ir pas mus pasitaiko įvairių rūšių jaunimo. Tačiau, bendrai paėmus, čia, kaip ir ten, jaunimo eilėse yra labai daug geros medžiagos. Atvirai kalbant, turėčiau pasakyti, kad Šiaurės Amerikoje jaunimas lietuvių kalbą truputėlį geriau valdo. Manau, kad jeigu Brazilijoje jaunimas pasistengtų daugiau pasimokyti ir padirbėti šioje srityje, skirtumai tarp jų ir Š. Amerikos lietuvių jaunimo palengvėliais pradėtų visai išnykti. Tiek jaunimas, tiek vyresnieji Brazilijoje neturėtų per daug nusivilti. Prieš porą metų buvau Kolumbijoje, ir manau, kad Brazilijos jaunimas stovi žymiai stipriau šiuo klausimu, negu Kolumbijos jaunimas. Kai ten dirbau su jaunimu, buvo nelengva iš vis susikalbėti.

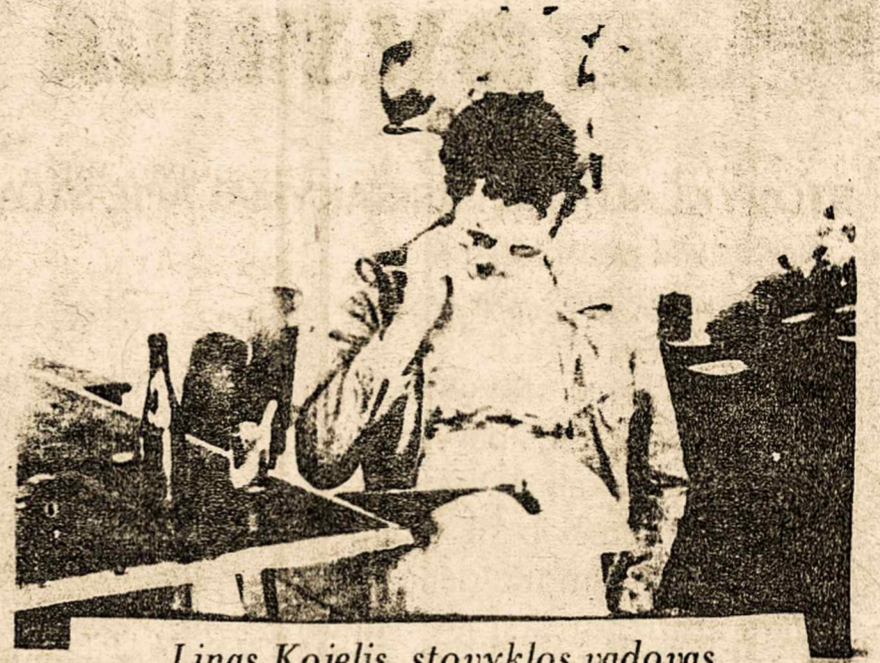
ML – Ką galėtų Brazilijos jaunimas padaryti, kad jų kalba sustiprėtų?

LINAS – Manau, kad galėtų sekti Kolumbijos jaunimo pavyzdį. Ten, nors jaunimas silpniau kalba, yra kas savaitę lietuvių kalbos pamokos, kurios yra visų lankomos. Be to, stovyklose mokina kas dien dvi valandas lietuvių kalbos. Tikrai manau, kad stovyklose yra gera proga patobulinti kalbą. Man atrodo, kad jeigu stovyklose vadovautų vyresnieji arba geriau lietuviškai kalbantys vadovai, ir jeigu jie reikalautų, kad jaunimas su jais tik lietuviškai kalbėtų (arba, bent kiek jie įstengia) sugrįžę, vėl žymiai geriau kalbėtų.

Galėtų pasimokyti ir iš Š. Amerikos jaunimo, kurs kas met surengia Lituanistikos Kursus. Gi dabar jūs Brazilijoje turite gerą stovyklavietę, kuri labai tiktų tokiam projektui. Esu susipažinęs ir su visa eile vyresniųjų, kurie sugebėtų prisidėti, kaip mokytojai ir vadovai. Tokiuose kursuose galėtumėt pravesti ne tik lietuvių kalbos pamokas, bet ir istorijos pamokas, susipažinimą su lietuvių literatūra ir tautodaile. Manau, jeigu čia BLB arba BLJS suorganizuotų tokį projektą, gautų nemažai paramos iš PLB ir PLJS, bei kitų lietuviškų institucijų. Gal ir atsiųstų vieną kitą mokytoją.

ML – Ar turite ir kitų minčių apie jaunimą ir jo veiklą?

LINAS – Taip. Esu susipažinęs čia su Brazilijos LJS-gos veikėjais ir žinau, kad jiems dabar labai rūpi pasiruošimas Ketvirtajam Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresui, kuris įvyks sekančiais metais Vokietijoje ir Anglijoje. Tačiau žinau, kad jie yra nusiminę, nes kol kas, jų veikla Brazilijoje šlubuoja. Esu dažnai girdėjęs, kad Brazilijos jaunimas negali tiek veikti kaip Š. Amerikoje, kad jie nėra tiek pajėgūs. Vėl, aš nukreipčiau visų dėmesį, kad jie nelygintų Brazilijos tiek su Š. Amerika, kiek su kitomis P. Amerikos kolonijomis. Jeigu vėl, paimtumėt Kolumbijos pavyzdį, matome, kad Kolumbijoje, kur yra žymiai mažiau jaunimo, KLJS leidžia aplinkraštį ispanų ir lietuvių kalbomis, suruošia lituanistines stovyklas, ku-

Linus Kojelis, stovyklos vadovas

riose mokina lietuvių kalbą, šokius ir dainas ir suruošia kasmet Vasario 16-tos proga minėjimo programą. Vokietijoje, Kolumbijos jaunimo veiklos pranešimas bus ilgas.

ML – Jūs buvote atsiustas Ateitininkų Federacijos, kaip jums atrodo Brazilijos ateitininkai?

LINAS – Kaip ir bendrai su jaunimu, Brazilijos ateitininkų eilėse matau labai daug geros medžiagos, su kuria vyresnieji ir atvykę iš Š. Amerikos vadovai turėtų padirbėti. Mano manymu, įsteigti ateitininkišką veiklą yra žymiai sunkiau, negu kitą lietuvišką jaunimo veiklą. Mat, ateitininkai yra ideologinė organizacija, kurios aukščiausi principai yra katalikiškumas ir tautiškumas. Taigi, ateitininkas turi būti religiškai ir tautiškai susipratęs individas. Negana, kad jaunuolis tikrai jaučiasi šiaip ar kitaip lietuvis. Jis turi suprasti, kaip krikščionybė ir jo tautiniai nusistatymai veikia visame jo gyvenime, ne tik jo bendravime su kitais lietuvių kilmės jaunuoliais. Ateitininkai padeda jaunuoliui susidaryti asmenišką pasaulėžiūrą, kuria naudodamasis, jis gali išsamiai analizuoti ir įvertinti visą pasaulį. Ateitininkas negali tikrai sekti. Jis turi žinoti ko jis nori, kas jam nepatinka ir ką jis nori kurti arba pakeisti. Ir jis turi bandyti atsiekti tuos siekius, kuriuos jis yra sau nusistatęs.

Tikras ateitininkas niekad neatsisės ir galvos: "Nu, ką aš turėčiau dabar daryti?" Jo galvoje visada burbuliuoja kritika, analizė ir projektai. Jis turi nuomonę apie visokius dalykus, ne tik apie savo mokslinę specialybę arba asmenišką interesus. Jis gali reikštis ir diskutuoti politinėje, kultūrinėje, mokslinėje ir visuomeninėje plotmėje. Tačiau jis žino, kad jis visko negali pakeisti, tad jis pasirenka vieną kitą veiklos šaką ir joje reiškiasi.

ML – Kaip tokia galvosena paveikia kasdieninį praktišką gyvenimą? Kaip, pavyzdžiui, galvojat, jina galėtų paveikti Brazilijos lietuvių jaunuomenę?

LINAS – Kaip ateitininkiška ideologija paveikia paprastą gyvenimą? Atsakymas, mano manymu, nesunkus. Vienas ateitininkų principas yra visuomeniškumas. Jeigu lietuvis krikščionis jaunuolis nesireiškia visuomeninėje veikloje, jis nėra ateitininkas. Taigi, jeigu mes pažiūrėtumėm į lietuvių veiklą, manau, kad pamatytumėm nemažą ateitininkų įnašą. Pavyzdžiui, pažiūrėkim į perėjętą Jaunimo Kongresą. Atstovų suvažiavimo pirmininkas buvo Algis Čepas. Tarp darbo komisijų, pirmininku iš Šiaurės Amerikos buvo Petras Kisielius, Viktoras Nakas ir Vytas Radzivanas. Naujojoje PLJS-gos valdyboje išrinkti Gabija Juozapavičiūtė, Dainora Juozapavičiūtė, Almis Kuolas, Romas Puteris ir Marius Gudinskas. Dabar neseniai į Pietų Ameriką Ketvirtąjo Kongreso reikalais buvo atvykęs Rimas Petrauskas. Visi jie yra ateitininkai. Nenoriu būti šovinizistas, ir žinau kokioje kritikoje vadovavimo rolėje veikė kun. A. Saulaitis, skautas, ir kiti, gi be jo P. Amerikoje kongreso nebūt buvę. Tačiau, esu įsitikinęs, kad at-kų įnašas yra neproporcingai didelis.

Manau, kad peržiūrėjus kongreso nutarimus, irgi matome didelį ateitininkų įnašą. Manau, kad at-kų veikėjai ir pirmininkai ne tiek pravedė kongresą, kiek ji vedė

STOVYKLA

STOVYKLAUTOJŲ PASISAKYMAI APIE STOVYKLA

Didžiai Gerbiamas Tėve Redaktoriau,

Siunčiu moksleivių stovyklos aprašymus. Kas turės kantrybės juos visus perskaityti, susidarys stovyklos vaizdą ir bent iš dalies pajus stovyklos nuotaiką.

Iš savo pusės norėčiau tik šitą pridėti. Déka Kristinos Valavičiūtės, stovyklautojai išmoko daug dainų ir Roberto Saldžio akordijonu palydimi entuziastiškai jas dainavo. Taip išmoko šv. Mišių giesmes. Norėčiau padėkoti L. Aleknavičiui už akordijono paskolinimą. Taip pat norėčiau pabrėžti studentų – būrelių vadovų vaidmenį stovyklos pasisekimui ir nuotaikai.

Gražus buvo nusiteikimas ir tų studentų, kurie atvyko tik savaitgaliui. Greitai ir darniai įsijungė į jau susigyvenusią stovyklos šeimą.

Iš savo pusės taip pat norėčiau padėkoti stovyklautojų tėvams, šeiminkėms, kun. Petru Rukšiiui ir visiems vienokiu ar kitokiu būdu prie stovyklos prisidėjusiems. Nuoširdus ačiū Svečiams Rimui ir Linui. Ypač Linui ir jį atsiuntusiai Ateitininkų Federacijos valdybai. Be Lino stovykla nebūtų galėjusi būti tuo, kuo buvo. Visiems nuoširdus ateitininkiškas ačiū. Teatlygina visiems Dievas.

Garbė Kristui

Jūsų

Dédé Juozas

ATEITININKŲ PIRMININKO ROBERTO SALDŽIO ŽODIS

Svečius atsisveikinant, ateitininkų surengtose išleistuvėse.

Brangus Linai ir Rimai,

São Paulo ateitininkų vardu noriu tarti Jums kėlis padėkos žodžius: Dékoju Jums, Linai ir Rimai, kurie palikote savo namus ir kraštus ir važiavote tiek daug kilometrų mums į talką. Jūsų pagalba labai vertinga mums, kaip orientacija tolimesniam mūsų darbui ir atnaujino mus idėjiškai. Ypatingai dékoju Linui, nes be jo mūsų stovykla nebūtų taip gerai pavykusi. Jisai yra atsakomingas už mū-

PASIKALBĖJIMAS – Tęsinys

Jie buvo savo mintis ir projektus jau suformulavę Š. Amerikoje. Atvykę, jie neklausė: "Nu, broliai-sesės, ką mes darysim?" Anaiptol, jie klausė: "Ar nemanot, kad būtų gerai, jeigu kongresas nutartų tą ir tą?" Sutinku su tais, kurie galvoja, kad gal kongresas priėmė per daug nutarimų, tačiau, manau, kad yra geriau turėti per daug idėjų, negu, kad negana.

Jeigu ir Brazilijos jaunimo veikloje pasirodytų žmonių, kurie gal drąsiau pasakytų, kad jie nori tokią ir tokią programą arba projektą įvykdyti ir nelauktų, kad kiti veikimo sluoksniai turėtų vis nurodyti jiems kelią, manau, kad Brazilijos LJS-ga galėtų stipriau veikti.

ML – Koks Pačiam atrodo ryšys tarp Brazilijos jaunimo ir Brazilijos lietuvių visuomenės?

LINAS – Manau, kad tas ryšys nelabai geras. Nenoriu, kad jūs mane neteisingai suprastumėt. Tas ryšys nėra geras ne dėl to, kad jis būtų blogas, o tik kad, atrodo, jis yra labai silpnas. Manau, kad ir BLB ir Brazilijos jaunimo veikla sustiprėtų, jeigu tas ryšys būtų stipresnis. Kaip jau minėjau, manau, kad ateitininkų stovyklos programa būtų buvusi dar stipresnė, jeigu būtų buvę vyresnių vadovų ir patarėjų. Žinau, koks didelis ir svarbus kun. Šeškevičiaus įnašas yra tarp jaunimo ir ypač tarp ateitininkų. Tačiau, ateitininkai nėra **bažnytinė organizacija, bet krikščionių pasauliečių organizacija**. Ateitininkų sąjungų pirmininkai ir federacijos vadai yra pasauliečiai, o kunigai yra dvasios vadai. Katalikiško, lietuviško jaunimo ugdymas turi būti visų lietuvių katalikų pareiga.

sų pasisekimus. Taip pat negalime užmiršti mielą Rimą, kurs atvyko į Braziliją Jaunimo Sąjungos reikalais, bet nepamiršdamas, kad yra ateitininkas, mums talkino praveddamas labai vertingus pokalbius.

Prašome Jūsų, kad perduotumėte mūsų nuoširdžią padėką Ateitininkų Federacijai; ir tikimės, kad Jūs nebūsime paskutiniai ateitininkai atvykę mums padėti stovykloje ir veikime.

Bet už vis labiausiai norėčiau kad nusivežtumėte kartu su Jumis mūsų draugystę ir simpatiją. Garbė Kristui!

LABAI AČIŪ

LINUI IR RIMUI

Robertas Saldys

Bus daugiau

LITUANIKOS stovykloje

Manau, kad jeigu būtų stovykloje daugiau tėvų ir vyresniųjų prisidėję, stovykla būtų buvusi žymiai lietuviškesnė ir krikščioniškesnė.

Iš jaunimo sąjungos pusės, pastaba būtų panaši. Aišku, pagal sąjungos įstatus, sąjungoje dalyvauja žmonės iki 35 metų amžiaus. Tačiau pažiūrėjus tiek į Brazilijos, tiek į Amerikos, Kanados ir Kolumbijos jaunimo sąjungas, matome, kad jos nelabai skiriasi nuo studentų sąjungų. Ir tai nėra gerai. Jaunimo sąjungai turi būti vietos ir akademikams, ir jaunavedžiams, ir jaunom šeimom. Studentai nevisados turi tiek laiko ir finansinių pajėgumų kaip tie, kurie yra tarp 30 ir 35 metų. Be to, manau, kad tokia krašte kaip Brazilijoje, jaunimo sąjunga turėtų pakviesti BLB-nės atstovą dalyvauti patarėju jų susirinkimuose. Amerikoje, kur LJS valdyba yra viename mieste, o LB valdyba kitame, tai nevisuomet įmanoma, nors kai tik turime progos, susieiname bendrom diskusijom. Tai padeda ir mums ir jiems.

ML – Ar norėtumėt dar ką pasakyti?

LINAS – Norėčiau padėkoti kun. Šeškevičiui, kad paprašė Atkų Federacijos vado dr. Petro Kisieliaus atsiųsti mane į Brazilijos stovyklą vadovu, ir už gražų mano priėmimą. Norėčiau padėkoti visiems stovyklautojams, už jų nuoširdų prisidėjimą prie stovyklos programos. Dékoju ir BLB pirmininkui p. Saldžiui, su kuriuo teko ne kartą ilgiau pakalbėti ir pavakarieniauti. Esu dėkingas ir BLJS veikėjams ir kitiems lietuviams Brazilijoje. Tikiuos, kad mano atvykimas buvo jums bent truputėlį naudingas. Man ši kelionė į Braziliją paliks nepaprastai gražų prisiminimą ir širdyje visam mano gyvenimui. Ačiū!

Literatūra · Dailė · Menas

Premijuotas Kairio romanas

PR. NAUJOKAITIS

1977 m. "Draugo" 27-ojo romano konkurso premiją laimėjo rašytojas Anatolijus Kairys už romaną "Po Damoklo kardą". Romano siužetas yra intriguojantis liečiamomis problemomis ir susidūrimu išsiskiriančių iš aplinkumos personažų. Tas susidūrimas vyksta ne normaliose karo sąlygose Lietuvoje — pirmajame bolševikmetyje ir vokiečių okupacijoje. Konkrečiuose įvykiuose susiduria ir dvi priešingos ideologijos — krikščioniškasis idealizmas ir marksistinis materializmas. Įdomu, kad draminiuose prieštaringumose veikia gyvi žmonės, sumaniai atskleisti charakteriai. Giliai paliejami žydų ir lietuvių kultūriniai bei psichologiniai santykiai. Kai vis gausiau spaudoje pasipila pagrįsti, bet dažniausiai nepagrįsti žydų kaltinimai lietuvių tautai, tai romano siužetas virsta net patrauklia dienos aktualija.

Pagrindiniai romano veikėjai yra jaunas kunigas Jonas Radvila ir žydas Dovydas Gordonas. Juodu kilę iš mažo paneemunės Verksmų miestelio. Dovydo tėvas Jankelis ten turėjo smulkių prekių krautuvę, mokėjo sugyventi su žmonėmis ir neblogai vertėsi, o Jono tėvai miestelyje ūkininkavo ir rūpinosi savo vaikus išleisti į mokslius.

Jonas su Dovydu nuo mažų dienų pasidarė neatskiriami žaidimų ir pramogų draugai. Jų draugystė dar spalvingesnė pasidarė ketvirtoje ir penktoje lietuvių gimnazijos klasėje, kai juodu sėdėjo net viename suole. Draugystė ilgam nutrūko po nelaimingo nuotykių šeštoj klasėj. Dovydas visą laiką nevisai sutapo su klase dėl žydiškų savo charakterio bruožų, dėl polinkio į smulkią prekybą. Bet šeštoje klasėje jis susidraugavo su Viktorė Žvirblyte: šiai buvo reikalinga Dovydo pagalba matematikoje, o Dovydui reikėjo pagalbos lietuviškas temas rašant. Nelaimė buvo ta, kad Dovydas savo meilės laiška Viktorėi viešai padėjo ant suolo, o ji pagriebęs Kazys Daukus viešai skaitė ir išjuokė. Dėl to kilo muštynės. Dovydas buvo sukrutintas. Už tai Kazis net pašalinio iš gimnazijos. Viktorė pati išsikėlė kitur mokytis. Pranyko iš klasės ir Dovydas. Ilgesnį laiką apie jį niekas nieko nežinojo. Jo motina sakė, kad esąs išvykęs i

užsienį. Tuo tarpu Jonas, baigęs 6 klases, stojo į kunigų seminariją. Ir štai romano pradžioje jį jau randame Kudų parapijoje prie Nemuno dirbantį vikaru. Nemalonus klasės įvykis Dovydo širdyje pažadino keršto ir neapykantos jausmus.

Per pirmąjį bolševikmetį Raudėnų mieste kaip NKVD viršininkas, prisidengęs Pilypo Tarvydo pavarde, atsiranda Dovydas Gordonas. Apie tuometinę jo veiklą taip rašoma romane:

Kraujo ištroškęs žvėris, nepasotinamas sadistas, prageriškai žiaurus. Kuo labiau kankinys kentėjo, tuo labiau jį kankino. Kuo daugiau girdėjo aimanų ir skausmo, tuo labiau troško! Melo, klastos, neapykantos įsikūnijimas viename asmeny! Velnias negalėjo būti juodesnis (15 psl.).

Gordono charakteristika dar papildoma kitoje vietoje:

Jis (...) atsisakė principų vien dėl to, kad išliktų gyvas. Tiek žmonių nukankinęs, išsityčiojęs iš švenčiausių jausmų, įskaitant ir žydus, dabar gyvulio vietoj dreba dėl savo likimo. Jo išdidumas yra melas, jis pats yra melas... (113 psl.).

Gordono keršto aukomis pirmiausia krito buvę klasės draugai: Kazys Daukus su žmona ir tėvais buvo ištremtas į Sibirą. Dr. Silvestras kalinamas ir žiauriai tardomas vien dėlto, kad yra vedęs Viktorę. Viktorė, norėdama išgelbėti vyrą, išgyvena žiaurų moralinį pažeminimą, o vėliau išvežama į Sibirą. Krinta aukomis ir principingesni žydai — rabinas Benjaminas, Rebekos tėvai. Dovydo siutėjimas buvo žiaurus, bet vis dėlto jis nespėjo karo pradžioje pabėgti į Rusiją ir pateko į žydų getą, paskui į mirtininkų koloną. Iš kolonos pabėgęs, Dovydas atvyko į Kudus pas kunigą Joną pagalbos prašyti.

Kunigas Jonas į Gordoną pažiūrėjo ne kaip į buvusią pabaisą, bet kaip į nelaimingą žmogų, prašantį nelaimėje pagalbos. Ir taip Daukų pažiūroje įtaiso ma žydai slėptuvė. Taip pat kunigo svainis Algirdas Daukus, po tėvų ir brolio Kazio šeimos išvežimo į Sibirą ūkininkaujantis tėviškėje, nors ir atsimentena, kokias baises skriaudas Dovydas yra padaręs Daukams, — į atbėgėlį pažiūri kaip į reikalingą pagalbos žmogų. Visą naktį nemiega, svarstydamas, į kokius pavojus, slėpdama nuo vokiečių žyda, yra patekusi jo šeima, bet vis dėlto jo iš slėptuvės neišvaro, o atiduoda geraširdės,

kiek suvaikėjusios senutės tetos Apolonijos globai. Kai Gordonas suserga, jo gydyti atskuba su vaistais ir medicinos įrankiais jo kalintas ir kankintas gydytojas Silvestras. Tai vis žmonės, kuriems krikščioniškasis artimo meilės įstatymas yra kasdieninio gyvenimo dėsnis ir tiesa.

Visai kitoks yra Dovydas Gordonas. Tiesa, jis nusižemino, prašydamas pagalbos tų žmonių, kuriuos nuskriaudė, bet jis net neatsiprašė kunigo Jono už nedraugišką priėmimą, kai šis lankėsi Gordono įstaigoje gydytojo Silvestro reikalui, neatsiprašė Algirdo Daukaus už jų šeimai padarytas skriaudas, neatsiprašė nei žiauriai tardyto ir nekaltai kalinto daktaro Silvestro. Atgaila Dovydui yra svetimas dalykas. Jis yra užkietėjęs marksistas.

Tiesa, Gordonas skriaudė ir kaikiuriuos žydus, bet jis sugeba suderinti materialistinį marksizmą su Mozės religija ir sionizmo tikslais — užvaldyti pasaulį. NKVD įstaigoje jis vadinasi lietuviška Pilypo Tarvydo pavarde, kad savo juodais darbais nesuterštų žydų vardo. Marksizmas ir bolševizmas jam yra priemonė žydams įsigalėti pasaulyje. Jis prisipažįsta, kad žydai Lietuvoje raudonuosius tankus sutikę su gėlėmis dėlto, kad iš rusiškojo bolševizmo tikėjosi pagalbos savo tikslams, nes Lietuva tada jau buvo "miręs karalius", o žydai matė reikalą glaustis prie "naujo karaliaus".

Gordono pažiūros į įvairius dalykus išryškėja pokalbiuose su kunigu, gydytoju ir šeiminku Algirdu pažiūrės slėptuvėje. Iš tų pokalbių matyti, kad Dovydas yra plačiai susipažinęs su žydų tautos istorija, supratęs rabinų įtaką ir jų mokslą, žydų tautos isikalbėta misiją valdyti pasaulį, ypač gerai išidėmėjo žydams padarytas įvairių tautų skriaudas. Mozės įstatymą "dantis už dantį" Dovydas praplėtė į "dešimtis, šimtus dantų už vieną dantį", ir kerštas tapo jo gyvenimo tikslu. Kaltė jam yra kolektyvinė, net paveldima iš kartos į kartą, krintanti ir ant tų, kurie patys nenusikalto. Jis net skelbia, kad žmogaus gerumas daro jį kaltu ir nuteisia (117 psl.).

Dovydo pasaulėžiūra ir mirties akivaizdoje liko nepasikeitusi. Tai savanaudis, egoistas, paspalvintas žydišku šovinizmu

ir marksistiniu brutalumu. Siek tiek žmoniškumo bruožų jam suteikia gyvybės instinktas, noras gyventi, išlikti. Gal tas perdidelis noras išlikti gyvam karo sumaišatyje jį ir prazūdo. Frontui iš rytų priartėjus, besiverždamas į mišką pas raudonuosius partizanus, saugumo sumetimais jis persirengia kunigo Jono sutana ir, palaikytas tikru kunigu, tų raudonųjų partizanų nušautas.

Nors vokiečiai Gordono slėptuvės ir neužtinka, bet jau pats jo buvimas neša nelaimės. Algirdo žmona Zita, vokiečių atsilankymo išgąsdinta, suserga ir pagimdo negyvą sūnų, dėl nervų sutrikimo turi išvykti į tėviškę. Nuo Gordono peilio žūva ir gydytojas Silvestras.

Romane gausu filosofinės, idėjinės dialektikos, tačiau toji dialektika atskleidžiama gyvenimo vaizdais, tikrų žmonių pokalbiais, belėtristiniu būdu. Veikėjai yra imti iš gyvenimo, psichologiškai tikri, pakankamai gerai atskleisti, panaudojant ir vaikystės, jaunystės prisiminimus. Gerai išryškintas yra Dovydas, nepagailėta ryškių spalvų ir jo suhetuvėjusiai draugei Rebekai. Kunigo Jono veikla parapijoje liečiama tik apibendrinimais, bet jo idealistinė pasaulėžiūra gana aiški, reiškiasi darbais. Šiltai atskleidžiami lyriško Algirdo Daukaus ir jo žmonos Zitos paveikslai. Tikrais žmoniškumo jausmais ir motinišku gerumu reiškiasi teta Apolonija. Natūralus yra ir gydytojas Silvestras, net provokuojančiai reiškėsis tardymo metu, bet nuoširdžiai medicinos pagalbą teikia savo kankintojui. Tik jo beprasmiškas žuvismas yra lyg aklo likimo žaismas.

Reikia pasidžiaugti, kad romanas parašytas lengvu, gyvu stiliumi, grakščiu, sąmojingu sakiniu. Jis skaitytoją traukia įdomiais charakteriais, spalvingomis laikotarpio ir aplinkos detalėmis.

Anatolijus Kairys, PO DAMOKLO KARDU. Premijuotasis romanas. Aplankas dail. Zitos So-deikienės. Išleido Lietuviškos Knygos Klubas, spausdino "Draugo" spaustuvė. Čikaga 1978 m., 224 psl. Kaina \$5.

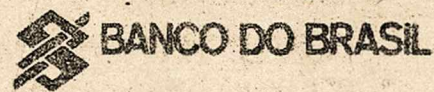

III OLIMPIADA DOS IMIGRANTES

POR UM MUNDO DE PAZ E PELO MAIOR ENTENDIMENTO
ENTRE OS POVOS.

11 A 20 DE AGOSTO - SÃO PAULO.
PROMOÇÃO DA SECRETARIA MUNICIPAL DE ESPORTES.

APOIO DO

Jornal do Imigrante

III Olimpíada dos Imigrantes Solenidade de abertura Programa

- 1- Dia — 13 de agosto
- 2- Hora — 10 horas
- 3- Local — Conjunto Esportivo Constâncio Vaz Guimarães
- 4- Programa:

4.1 Concentração das delegações	10:00 hs.
4.2 Entrada das delegações	10:15 hs.
4.3 Dispositivo para a solenidade	10:43 hs.
4.4 Chegada do prefeito de São Paulo	10:45 hs.
4.5 Hasteamento do Pavilhão Nacional Brasileiro	10:50 hs.
4.6 Saudação aos participantes pelo presidente da Comissão Organizadora	10:55 hs.
4.7 Abertura da Olimpíada	11:00 hs.
4.8 Apoteose dos Pavilhões dos Países Participantes	11:05 hs.
4.9 Entrada do Facho Olímpico e Ascendimento da Pira Olímpica	11:15 hs.
4.10 Desfile das Delegações	11:25 hs.
4.11 Apresentação de Grupos Folclóricos	11:45 hs.
4.12 Demonstração da Ginástica Rítmica	12:00 hs.
4.13 Exibição da Banda Marcial	12:15 hs.

Penktadienį rugpj. 11 d. 20 val.: atidarymas Imigrantų
Parodos Bienal, Ibirapuera.

Sekmadienį, rugpj. 13 d. 20 val.: tautų prisistatymas
C. Vaz Guimarães stadione.

VLIKas DZIAUGIASI

Iš VLIKo (Vyriausio Lietuvos
Laisvinimo Komiteto), New Yor-
ke, ML redaktoriui atėjo šio turi-
nio laiškas:

"Labai dėkojame Jums už at-
siųstas iškarpas iš pradėjusio eiti
"Imigrantų laikraščio" ir Jūsų
aprašymą šventkelionės į Apare-
cidą.

Serija apie Lietuvą yra labai
džiuginantis ir turis nemažos svar-
bos įvykis ne tik Jūsų kolonijai,
bet ir supažindinantis platesnius
brazily sluoksnius su Lietuvos is-
torija, kultūra ir jos dabartine pa-
dėtim.

Pasistengsime parinkti Jums
kiek kultūrinės informacijos, ku-
rią prie pirmos progos pasiūsim.

Jūsų solidarumo pareiškimą lie-
tuviams Lietuvoje persiuntėm Va-
tikanui" (Pas.) Rima Čerkeliūnie-

nė, Reikalų vedėja.

Prie progos pastebim, kad
straipsnių serija LITUANIA "Jor-
nal dos Imigrantes" laikraščiu
paruošė kpt. J. Čiuvinškas.

Ir kiti tautiečiai, vartojantys
plunksną prašomi rašyti lituanis-
tinėm temom į virš minėtą mėne-
sinį laikraštį. Siųsti medžiagą per
BLB valdybą.

O taip pat ir mūsų sumanios
šeimininkės, kurios tarp savęs gi-
riasi ir didžiuojasi lietuviškais pa-
tiekalais. Mat, laikraštis yra ir sky-
rius CULINARIA TIPICA. Ir ja-
me, matau, jau rašo apie savo
specialius patiekalus HUNGRIA
ITALIA, POLONIA, SUÉCIA,
RUSSIA, TCHECOSLOVÁQUIA,
JAPÃO. O ar garsioji LITUANIA
nieko ypatingo neturi?

Lietuviškai kalbanti
Vyru — moterų — vaiku
gydytoja
DRA. HELGA HERING
médica
HOMENS — SENHORAS
CRIANÇAS
nuo 8 iki 12 val.:
Av. Eulina, 99 — V. Sta.
Maria (skersgatvis ties nr.
2214, Av. Deputado Emi-
lio Carlos — B. do Limão)
nuo 14 iki 18 val.:
Rua Quartim Barbosa, 6
(paskutinė stotis onibus
Vila Santista - Bairro do
Limão).
Tel. 265.7590

Lietuvių festivalyje Baltimorėje, JAV-se, birželio 10-11 dienomis buvo pastatyta lietuviška trobelė, kuria ameri-
kiečiai labai domėjosi. Festivalį aplankė apie 10.000 asmenų
Nuotr. Lino Surdoko

MŪSŲ ŽINIOS

PAIEŠKOJIMAI

Ieškoma **JANINA RAMANAUSKAITĖ-JOSIENĖ**, iš Pagirniavo km. Bartininkų vlsč., Vilkaiviškio apskr. Brazilijoje (ar Argentinoje?) nuo 1926-1928 m. Ieško brolis Albinas Ramanauskas, 320 Caroline Str., So., HAMILTON, Ont. Canada;

AGOTA SKIEČIAVIČIŪTĖ-VILMIENĖ, 20 Indian Trail, TORONTO, Ont. M6R 127 — Canada, teiraujasi apie gimines nuo Aukštapanemunės (Kauno): **Lingevičius, Bičauskas, Satkevičius**, o ypač **Jokupčiūnus Kazį ir Juoza**, atvykusius į Braziliją tarp 1926-28 metų.

Buvusios krepšinio žvaigždės

STEPAS VARANKA

Krepšinis Lietuvoje buvo pradėtas žaisti 1922. IV. 23 Kaune. Šiomet suėjo 56 metai, kai tas labai mažai žinomas sportas žengė pirmuosius žingsnius mūsų tėvynėje. Pirmą sykį oficialiai Lietuvoje žaidė krepšinių LFLS — Lietuvos Fizinio Lavinimo Sąjunga ir Kauno rinktinė. Rungtynes laimėjo LFLS 8:6. Pirmieji Lietuvos krepšininkai buvo: **S. Garbačiauskas, L. Juozapaitis, K. Bulota, V. Dineika, S. Darius, vėliau žuvelės skrisdamas į Lietuvą "Lituanica" lėktuvu, ir kiti.**

Niekas tada net nesvajėjo, kad tos rungtynes duos pradžia, kuri išgarsins Lietuvos vardą sporto pasaulyje ir išauklės žymių mūsų sportininkų.

Krepšinio sporto pradininku buvo kanadietis dr. **James A. Naismith**. Jis buvo YMCA instruktoriumi JAV. Krepšinio žaidimas greitai paplito po visą pasaulį. Amerikoje studijavę kitų tautų studentai, grįžę į namus, skatino susidomėjimą juo. Pirmieji į Europą šį žaidimą atgabeno JAV kariuomenės daliniai.

Į tarptautinę garbę krepšinis kelią skynėsi labai lėtai. Tarptautinė krepšinio federacija įsi- steigė tik 1932 m. Pirmosios Europos varžybos įvyko 1935 m., o pasaulio — 1950 m.

Lietuvos sportui, ypač krepšiniui, didelį inasą davė JAV lietuviai sportininkai: **Stepas Darius-Darašius-Jucevičius, lakūnas, kilęs iš Žemaitijos, Eduardas Kriaučiūnas, B. Budreika, Pranas Lubinas, J. Knasas, or. K. Savickas, Mykolas Ruzgys**. Buvo visa eilė ir kitų žymių sportininkų iš JAV, kaip **K. Savickas, P. Talzūnas, J. Žukas** ir kiti.

Krepšinio sportas tapo Lietuvoje nepaprastai populiarus, galima sakyti, pasidarė tautiniu sportu. Kol iki to priėjo, patyrė nusivylimą, vargo ir apatijos.

Nuo 1937 m. krepšinio sportas Lietuvoje buvo pasididžiavimo objektas. 1937 m. įvyko Klaipėdos pirmenybės. Čia iški- lo ir vėlesnieji Lietuvos rinkti-

nės žaidėjai — **A. Cenfeldas, V. Ralkevičius** ir kt.

Pergalė Rygoje sukėlė nepaprastą norą rungtyniauti. Po Europos pergalės krepšinio aikštėse kilo naujos žvaigždės: **V. Leščinskas, M. Šliupas, broliai A. ir V. Andruliai, broliai A. ir V. Norkai, S. Mackevičius, A. Cenfeldas, Z. Puzinauskas, V. Kulakauskas** ir kiti.

Po pergalės Rygoje Lietuvos krepšininkai, tenisininkai ir lengvaatlečiai lankėsi JAV lietuvių kolonijose. Čia Europos

LIETUVIŠKOS MUZIKASETĖS

Tėvas Giedrys iš Urugvajaus praneša, kad pradėjo gaminti lietuviškos muzikos juostas — "cassette".

Estradinės muzikos rinkinys (vienos valandos) yra įdomus ir įvairus.

T. Giedrys tikisi, kad šis naujas bandymas turės pasisekimo, nes mažieji registratoriai ir autoradio yra gana paplitę.

Tėvo Giedrio muzikos-dainų juostelių galima gauti pas Tėvus Saleziečius Šv. Kazimiero parapijoje ir vėliau mūsų pavilione per parodą Ibirapuerioje.

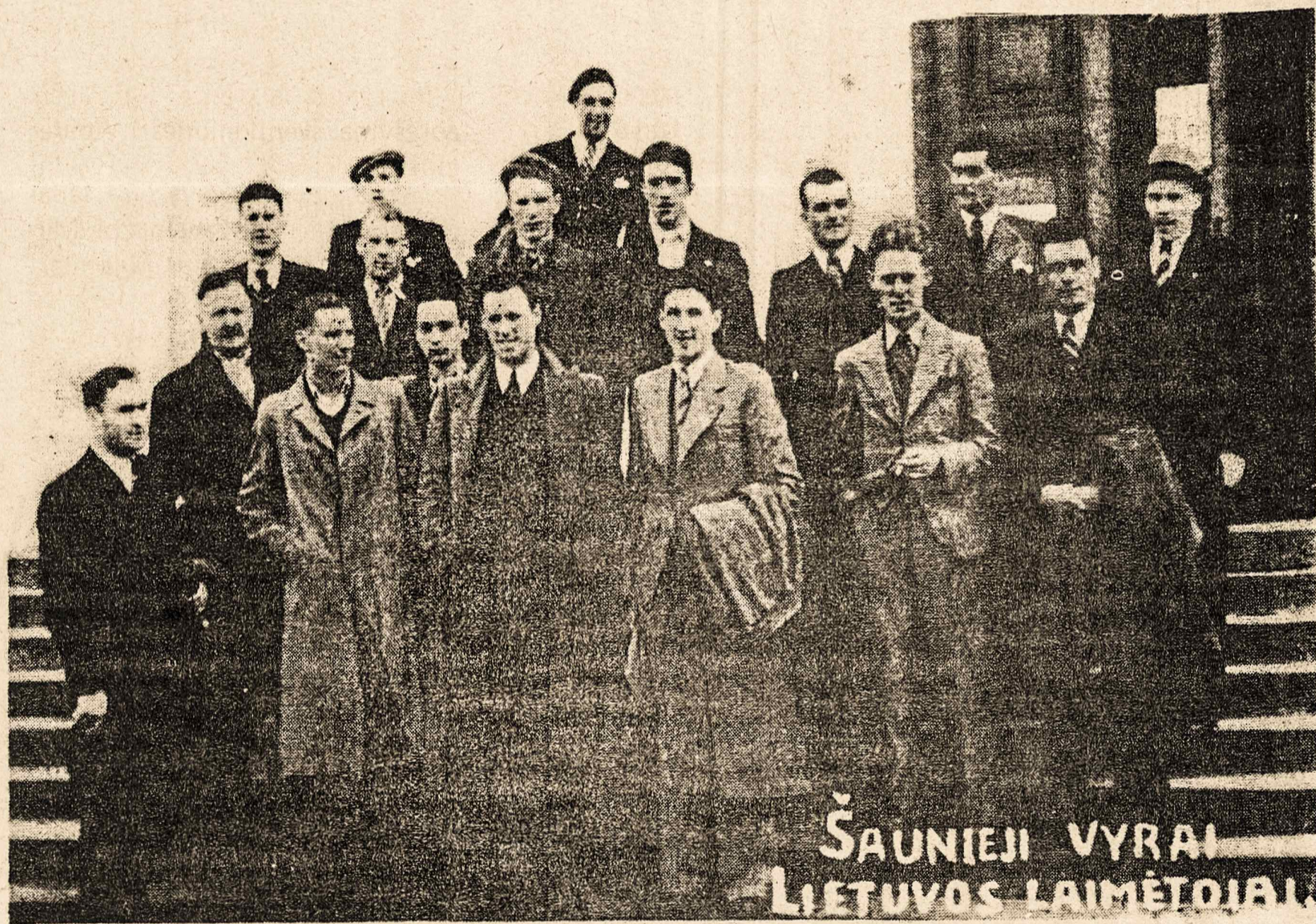
KUN.URBAITIS JAU ČIKAGOJ

Dalyvavęs Toronte PL Seime, kun. P. Urbaitis jau persikėlė į JAV. "Kelionė, rašo, paruošta su įvairiais keblumais,ėjo ir išėjo pagal planą. ar net geriau. 'Todėl dėkoja "visoms ir visiems už maldas, nes malda padeda visame — arti ar toli —, jei tik mes ja pasitikime'. Bet ir nesėdi rankas sunėres, neatostogauja. Rašo: "Teko per penkiarias Mišias (praeitą sekmadienį) kalbėti pas TT Pranciškonus, pristatant mūsų džiaugsmus ir vargus Brazilijoje. Wasagoj (stovykloje) taip pat turėsiu 11 val. Mišias ir ten platinsiu knygas..."

Betgi neužmiršta nei Sanpauliečių, kuriuos sveikina ir už kuriuos meldžiasi.

30-tos dienos Mišios už **A. A. KAZIMIERĄ JŪREVIČIŪ** bus atlaikytos šv. Kazimiero p-jos koplyčioje šio mėn. 19 dieną, šeštadienį, 18 val. Abi seserys, **JIEVA** ir **MARIJA**, kviečia gimines ir pažįstamus — ir iš anksto dėkoja už dalyvavimą

Nepriklausomos Lietuvos krepšinio rinktinė, kuri 1937 m. Rygoje iškovojo Europos meisterio vardą

nugarinėjai pralaimėjo savo buvusiems mokytojams.

1938 m. Kaune įvyko pirmoji tautinė Lietuvos olimpiada, kuriuos dėmesio centre buvo krepšinis. Vyrų grupėje žaidė 24 komandos, jų tarpe dvi iš JAV, dvi iš Latvijos, viena iš okupuoto Vilniaus krašto. Iš Amerikos žaidėjų pasižymėjo **M. Ruzgys**. Jų komanda laimėjo 27:21. Joje žaidė: **Avelis, Jankaitis, Pečiukaitis, Pečiulis, Petraitis, Ruzgys ir Tenzis**. Tai buvo Lietuvos krepšinio pasididžiavimo metai.

FÁBRICA DE GUARDA-CHUVAS

Guarda chuvas de todos os tipos, para homens, senhoras e crianças. Mini-sombrinhas, tipo italiano e alemão.

Vicente Vitor Banys Ltda.

Inscr. Estadual: 104.519.617

C.R.C.80.882.909/001

R. Coelho Barradas, 104
V. Prudente

Fones: 274.0677 - (Res. 274.1886)
São Paulo

MŪSŲ ŽINIOS

LITUANIKOS SODYBOJE, NAUJAI ĮSIGYTAME ŽEMĖS GABALE, DAR YRA PORA NEPARDUOTŲ SKLYPŲ. Suinteresuotieji prašomi kreiptis į P. Tatarūną telef. 63-7344 ar kun. J. Šeškevičių f. 63-5975.

ELDORADO SCENOJE

Šūkiu virš scenos 'ŽALIUOKI, ŽILVITI, IR ŽADINK LIETUVIŲ TAUTINĘ SAMONĘ' sekmdienį, rugpj. 6 d. Seselių salėj Dramos mėgėjų ratelis suvaidino Anatolijaus Kairio trijų veiksmų dramą Eldorado.

Kitam numery bus apie tai plačiau. Ir, tikimės, gausių korespondentų.

SODYBA LITUANIKA

Prieš Sodybos Šventę p. Petras Šimonis, Jonas Jodelis, Juozas Petrokas ir Juozas Aleknavičius daug dienų dirbo Sodyboje padėdami užbaigti būtiniausias darbus. Aleknavičius jaunimo stovyklos metu apsigyveno sodyboje visą savaitę ir dirbo, baigdami, tai, kas nebuvo suskubta pabaigti prieš šventę

Antanas Luiz Aleknavičius su savo draugu iš mokyklos Eduardu įvedė piknikų namui elektros šviesą, tuo sutaupydamas sodybai kelis tūkstančius kruzeirų.

Aleksandras Valavičius talkinamas mergaičių padarė ir prikalė, vietoj nuplėštų, rodyles į sodybą. Stovyklautojai nudažė medinius papuošalus piknikų namų salei. Tai gražūs pavyzdžiai, kad ir jaunimas sodyba rūpinasi. Tikimės, kad šie gražūs pavyzdžiai kitam jaunimui pasirodys sektini.

Norėtume dėkinga širdimi prisiminti šventės šeimininkes: Angeliką Triubienę, Oną Masienę. Teklę Kizeliauskienę ir Ursulę Cvirkienę; jos dirbo dvi dienas beveik be nakties sodyboje, kad gausūs šventės svečiai nekęstų bado, kitos kaip p. Zalubienė, Baltaduonienė, Sinkevičienė, Paukštienė, Pilipavičienė ir Bendoraitienė ta pačia intencija darbavosi V. Zelinoje.

Specialaus prisiminimo verti p. St. Maželis, kurs parūpino autobusus ir tvarkė bufetą ir kurie suorganizavo autobusus kituose bairuose: Parque das Nações p. K. Skorubskis, Agua Rasa p. Vijūnas ir Casa Verde p. Marija Satkūnienė. Visiems jiems priklauso nuoširdi rengėjų padėka, rengėjams, kurių čia neišvardinam.

Šventės metu p. Mečys Paleckis pažadėjo senelių namams du tūkstančių kruzeirų. Buvo įteikta pora mažesnių aukų, p. Alfonsas Pupelis sodybai padovanojo baldų.

Šventė Sodybai davė Cr\$. 14.050,00. Tačiau atsitiko vienas toks nemalonus menkinėkis. Po šventės trūko 90 (guarará) bonkų. Juk ir tie žmonės, kurie bonkų negražino, buvo atvažiavę sodybai padėti. O bonkos kainavo Cr\$. 540,00.

Svečių namo sienos jau auga. Paskutiniu metu sodybos pakelėse sodinamos pušaitės.

Sodyba norėtų tarnauti visiems lietuviams. Kas norėtų paskaitauti sekmdienį, ar praleisti savaitgalį. (Iki šiol pastatytose patalpose jau yra 2 miegamos vietos) gali sodyba pasinaudoti.

Naujai nupirkta žemės gabale dar yra pora sklypų. Jeigu Jūs norite Litanikoje turėti savo sklypą dar nėra vėlu.

LIETUVIŲ

SAJUNGOS-ALIANÇA

PIETŪS

ĮVYKS RUGPIŪČIO 13 D.

13 VALANDA

Rua Lituania, 67 - Moóca

Šio ML numerio

Garbės Leidėjas
ANTANAS FIRAVIČIUS

Iš Toronto, Kanados.

P. Firavičiui ir visiems, atjaučiantiems mūsų lietuviškos spaudos bėdas, gili padėka ir geriausi linkėjimai.

ML administracija

MIŠIOS

Už A. A. JUOŽĄ ir SERAFINĄ MATELIONIUS bus atlaikytos šio mėn. 12 dieną, šeštadienį, 19 val. šv. Kazimiero parapijos koplyčioj. Matelionių šeima kviečia gimines ir pažįstamus dalyvauti Mišiose.

Vienas laikraštis, turįs daug skaitytojų, reiškia tiek pat, kiek du korpusai armijos.

Napoleonas

SEMANÁRIO NOSSA LITUÂNIA

MŪSŲ
LIETUVA

Caixa Postal 4421
01000 São Paulo, SP.

Diretor responsável
VYTAUTAS BACEVIČIUS

Redige: Equipe Editorial
Administrador: Stanislo Šileika

METINĖ PRENUMERATA: 150 kr. GARBĖS PRENUMERATA: 700 kr.
Paskiro numerio kaina: 3,00 kr. Užuojautos ir sveikinimai nuo 60 kr. pagal didumą. Dėl kitų skelbimų tartis su administracija. Čekius rašyti: "Stanislo Šileika" vardu.

Straipsnius ir korespondenciją redakcija taisy, pertvarko savo nuožiūra. Nenaudoti raštai gražinami tik autoriui prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos ir leidėju nuomonę. Už skelbimų kalbą ir turinį redakcija neatsako. Laikraštis spausdinamas pirmadienį: vietinės žinios ir pranešimai 9-10 puslapiams redakcijai įteiktini ne vėliau kaip iki sekmdienio vakaro.